

NCAM12



PSU[®]

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

National Conference on Administration and Management

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 12

6 มิถุนายน 2563

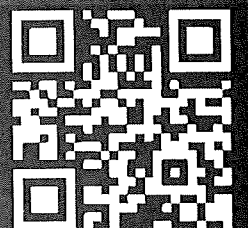
ณ อาคารวิจัยและพัฒนางานองค์ความรู้เพื่อการจัดการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์



การบริหารจัดการสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS FOR MANAGEMENT

ABSTRACTS + PROCEEDINGS

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
<http://ncam.fms.psu.ac.th>



NCAM12

**National Conference on
Administration and Management**

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 12

การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 12 ประจำปี 2563
The 12th National Conference on Administration and Management

วันเสาร์ที่ 6 มิถุนายน 2563

ณ อาคารวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการจัดการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จัดทำโดย

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ห้องนำเสนอ 5 การจัดการการท่องเที่ยว/MICE	453
34. การศึกษาความคิดเห็นของออกาไนเซชันต่อความต้องการของนักเดินทาง เพื่อเป็นรางวัลในด้านกิจกรรมเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย	454
35. ความต้องการสืบสานและอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมการเล่นท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนเทศบาลตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	466
36. การพัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อธุรกิจบ้านพักในฟาร์มกรณีศึกษา: นักท่องเที่ยวใช้บริการธุรกิจบ้านพักในฟาร์มในจังหวัดน่าน	478
37. แนวคิดในการพัฒนาอาหารพื้นถิ่นภาคกลางสู่การท่องเที่ยวเชิงอาหาร อย่างยั่งยืน	491
38. การวิเคราะห์ความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สู่การศึกษาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม	504
39. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเมืองเก่าสงขลา	520
40. การวิเคราะห์สภาพการณ์ การมีส่วนร่วมของชุมชน และทุนทางสังคม ของหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชนกรณีศึกษา บ้านบางสะแก ตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม	531
41. Exploratory Study Towards Event Technologies in Five Selected Thailand MICE Venues	544
42. แนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพโดยชุมชน จังหวัดปัตตานี	558
43. การศึกษาองค์ประกอบท่องเที่ยวโดยชุมชนบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม ของจังหวัดปัตตานี	571
44. แนวทางยกระดับจังหวัดสงขลาสู่การเป็นเมืองโมซ์ซิตี	582
ห้องนำเสนอ 6 รัฐประศาสนศาสตร์/บริหารรัฐกิจ	596
45. อิทธิพลภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และบรรยากาศนวัตกรรมที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของพนักงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา	597
46. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของพนักงาน เทศบาลเมือง และเทศบาลนครในจังหวัดสงขลา	607
47. อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร: กรณีศึกษา ธนาคารออมสิน ในจังหวัดสงขลา	618

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
48. ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการสังคม ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาพื้นที่เทศบาลนครสงขลา	628
49. การจัดการความเสี่ยงอุทกภัยของเกาะลิบง: การวิเคราะห์ปัจจัยเกื้อหนุน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	642
50. ความสัมพันธ์ของสมรรถนะที่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานสูง ของธนาคารแห่งหนึ่งในประเทศไทย	654
51. การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ส่งผลต่อการบริหารความหลากหลาย ของบุคลากรที่มีช่วงอายุต่างกันในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนราธิวาส	667
52. อิทธิพลของความล่าช้าจากกฎระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ส่งผล ต่อความผูกพันในงานและบทบาทของความสอดคล้องระหว่างบุคคล กับองค์การในฐานะตัวแปรคั่นกลาง: กรณีศึกษาข้าราชการในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา	680
53. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	691
54. การจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงแพะพื้นที่จังหวัดพัทลุง	704
ห้องนำเสนอ 7 การจัดการทั่วไป	717
55. การศึกษาอิทธิพลของการทำงานทางไกลที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในอาชีพ ของพนักงานธนาคารในภาคใต้	718
56. การประเมินความได้เปรียบทางการแข่งขันจากการนำระบบซอฟต์แวร์ อัตโนมัติมาใช้ในธุรกิจธนาคารพาณิชย์: กรณีศึกษา ธนาคารเอปียี สายงานปฏิบัติการ	732
57. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การเพื่อการเรียนรู้และความพึงพอใจในงาน ของพนักงานสายวิชาการ มหาวิทยาลัยพะเยา	744
58. การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านดุกูสุเหรา ตำบลบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส	755
59. แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาแปลงใหญ่ ไชนารายณ์ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย	767
60. ช่องว่างของแนวคิดคุณภาพการบริการของธุรกิจโรงแรม	777
61. ผลกระทบของเหตุการณ์ความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ที่มีต่อ อุตสาหกรรมโรงแรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	788

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิวิมล สุขขบท
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี ลิ้มอุสันโน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษราภรณ์ สุดตาพงศ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามณี ตระกูลมุกดา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตติยาพร จารุมณีรัตน์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิราภรณ์ จันทร์โพธิ์นุกูล
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุพงษ์ โพธิ์พิรุฬห์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ บางโชคดี
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร คุณวิชาติ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ พัฒนศักดิ์ภิญโญ
13. ดร.กุลกานต์ เมเวส
14. ดร.ชายนีย์ ช. บุญพันธ์
15. ดร.จันทวรรณ ปิยะวัฒน์
16. ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์
17. ดร.ณติกา ไชยานุพงศ์
18. ดร.ณัฐธิดา สุวรรณโณ
19. ดร.ธนวัศ สุวรรณวงศ์
20. ดร.ดรณีกร สุปนต์
21. ดร.ทรงสิน ธีระกุลพิศุทธิ์
22. ดร.ธัญรดี ทวีกาญจน์
23. ดร.นนทิภัก เพียรโรจน์
24. ดร.พัชราภรณ์ บุญเลื่อง
25. ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์
26. ดร.ฤชชฎา เทพยากุล
27. ดร.วันอามีนา บอสตันอลี
28. ดร.ศรัณยู กาญจนสุวรรณ
29. ดร.ศิรินุช ลอยกุลนันท์
30. ดร.สิริวิท อีสโร
31. ดร.เอกฤทธิ์ แก้วประพันธ์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความ (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์
2. รองศาสตราจารย์พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์
3. รองศาสตราจารย์ภาณุ ธรรมสุวรรณ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยโทหญิง ดร.เกิดศิริ เจริญวิศาล
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอแก้ว จันทร์กัณฑ์ทอง
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชฎา หนูสาย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดลฤทัย โกวรรธนะกุล
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ ยุคันตวนิชชัย
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพร ทองชะโชค
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพมาศ ปักเข็ม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอรีย์ ยี่หมาะ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัฒนธนะ บุญชู
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ บัวชุม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ ศุภชัย
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวิชัย เยาวสุวรรณไชย
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธินี ฤกษ์ขำ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวารี นามวงศ์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต สงสม
19. ดร.ปิยะวดี โรหิตารขุน
20. ดร.ชนาธิป หวังรวงศ์
21. ดร.ปะการัง ชื่นจิตร
22. ดร.ปาริชาติ จันทร์ศรีบุตร
23. ดร.ภูริทัต อินยา
24. ดร.วินัย นาดี
25. ดร.ศิรดา นวลประดิษฐ์
26. ดร.सानิตย์ ศรีชูเกียรติ
27. ดร.สุวิมล บัวทอง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอบทความ

ห้องนำเสนอ 1 การบัญชี 1/2

ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์

ดร.ศิรดา นวลประดิษฐ์

ห้องนำเสนอ 2 การบัญชี 2/2

รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมีย์

ห้องนำเสนอ 3 การตลาด และการจัดการโลจิสติกส์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิราภรณ์ จันทร์โพธิ์กุล

ดร.สุมนา ลาภาโรจน์กิจ

ห้องนำเสนอ 4 ระบบสารสนเทศ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรธุรกิจ

ดร.ณติกา ไชยานุพงศ์

ดร.ณัฐธิดา สุวรรณโณ

ห้องนำเสนอ 5 การจัดการการท่องเที่ยว/MICE

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวารี นามวงศ์

ดร.พัชราภรณ์ บุญเลื่อง

ห้องนำเสนอ 6 รัฐประศาสนศาสตร์/บริหารรัฐกิจ

ดร.ดนุวัศ สุวรรณวงศ์

ดร.ฤชชดา เทพยากุล

ห้องนำเสนอ 7 การจัดการทั่วไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษราภรณ์ สุดตาพงศ์

ดร.ศิรินุช ลอยกุลนันท์

แนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพโดยชุมชน จังหวัดปัตตานี

Tourism Management Guidelines to Create Peace Tourism by the Community Pattani Province

เกิตศิริ เจริญวิศาล

Kaedsiri Jaroenwisani¹

ญาณวิธ นราแย้ม

Yannavit Narayaem²

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพโดยชุมชน จังหวัดปัตตานี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการ กิจกรรมของการท่องเที่ยวของจังหวัดปัตตานี และเพื่อสร้างแนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพโดยชุมชน มีขั้นตอนการศึกษาวิจัยผ่านการ ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร วารสารงานวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก และ การศึกษา เสน่ห์ปัตตานี 10 ชุมชนท่องเที่ยว และการลงสำรวจพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี จนสามารถสรุปผล และระบุการการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ผ่านด้านการตลาดบริการทั้ง 7 ด้าน รวมถึงการพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ สำหรับจังหวัดปัตตานี ด้วยการนำเสนอวิธีการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ที่มีสันติ ความสงบ เป็นไปตามหลักคำสอน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องเกิดจากบริบทการดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น โดยการรับรู้ของนักท่องเที่ยวด้วยการสื่อสาร ความจากชุมชน เมื่อดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ คือ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความสะอาด โดยสันติ ความสงบ และความปลอดภัย รวมถึงแนวทางที่เป็นขั้นตอนทั้ง 3 คือ ช่วงเริ่มต้นการท่องเที่ยว ช่วงระหว่างการท่องเที่ยว และช่วงจบการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเกิดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพอย่างแท้จริง ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

คำสำคัญ : การจัดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ตลาดบริการ รูปแบบการท่องเที่ยว

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ร้อยโทหญิง ดร. สาขาวิชาการจัดการงานนิทรรศการและงานอีเว้นท์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
E-Mail: kaedsiri@ms.su.ac.th

² คณะที่ปรึกษา สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
E-Mail: tnt.phat@gmail.com

Abstract

The research aims to study of Tourism Management Guidelines in order to create Peace Tourism by The Community of Pattani Province. Qualitative research was used phenomenological theory to assess the model of Activities of tourism of Pattani Province and establish tourism management guidelines in order for the community to create peace tourism. There is a research study process through, literatures, In-depth interviews, studies on the charm of Pattani 10 tourism communities and surveying in Mueang District, Pattani Province Until can draw conclusions and specify the research Peace Tourism Through marketing services in all 7 areas, including the development of guidelines for peace tourism management for Pattani Province by presenting learning methods practice in daily living in peace and tranquility in accordance with the doctrine. Which activities must occur only in the context of daily living by awareness for communication when carrying out tourism activities in the area, such as ways of life, well-being, cleanliness, peace, peace, and security, including the 3 steps approach, which is the beginning of the tour, Travel period and the end of the tour. This is to conclude the truly peace tourism, in Pattani Province.

Keywords : Tourism Management, Peace Tourism, Service Marketing, Tourism Model

บทนำ

การท่องเที่ยวของประเทศไทยเกิดขึ้น โดยพระดำริของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน (สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2561) ครั้งทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ (สมาคมส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวไทย, 2562) ได้มีการส่งเสริมเกี่ยวกับเมืองไทยไปเผยแพร่ในสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2467 ได้มีการจัดตั้งแผนกโฆษณาของการรถไฟขึ้น ทำหน้าที่รับรอง และให้ความสะดวก แก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาประเทศไทย รวมทั้งการโฆษณาเผยแพร่ประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศ โดยต่อมาได้ถูกโอนถ่ายอำนาจการปฏิบัติราชการแผ่นดิน ผ่านหน่วยงาน อาทิเช่น กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), กรมการพัฒนาชุมชน (พช.) กระทรวงมหาดไทย และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) เป็นต้น

ทั้งนี้การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นที่ทราบกันดีว่ามีหลายหลากหลายรูปแบบ ทั้งการเกิดขึ้นเองโดยอาศัยธรรมชาติ และเกิดจากวัฒนธรรมพื้นถิ่นสืบทอดกันมา โดยเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเป็นการเคลื่อนไหวของผู้คนที่เกิดขึ้นจากปัจจัยกระตุ้นทางด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Study Tour) การเดินทางท่องเที่ยว เพื่อชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล การเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อ ศึกษาธรรมชาติ หรือศึกษาขนบธรรมเนียม ความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนความเชื่อทางศาสนา (Litvin, S. W.,2003) และสามารถ

เรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า อุปทานการท่องเที่ยว (Tourism Supply) อีกส่วนหนึ่ง คือ การสร้างท่องเที่ยว ขึ้นมาจากความต้องการของนักท่องเที่ยวเอง โดยเรียกกันว่า การตอบสนองอุปสงค์ความต้องการท่องเที่ยว (Tourism Demand) ที่กล่าวว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการ หรือ บริโภคผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว หรือ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวของตน โดยนักท่องเที่ยวจะต้องมีความต้องการ มีอำนาจซื้อ และมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าสินค้าและบริการ ที่กำหนดในเวลานั้น ปริมาณสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น หรือ ลดลงย่อมหมายถึง การเพิ่มขึ้น หรือ ลดลงของอุปสงค์การท่องเที่ยวเช่นกัน (Song, H., & Witt, S. F., 2000)

จกเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวทั้ง 2 ส่วนเป็นเรื่องที่เชื่อมโยง และสอดคล้องกันพลวัตไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งในประเด็นความนี้ สามารถเรียกได้ว่า การเกิดขึ้นของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว (Supply Chain) โดยห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ถือเป็นกระบวนการสร้างสรรค์กิจกรรม และสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว จนถึงกระบวนการส่งมอบบริการนั้น ให้แก่นักท่องเที่ยว (Zhang et al., 2009) โดยมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจจากการเดินทางท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถทำงานสอดประสานกัน (Collaboration) ได้อย่างลงตัว เพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการที่การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Davis, S. (Ed.), 1992) ด้วยเหตุนี้การสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเทศไทย จึงต้องมีการส่งเสริมในหลายมิติ ทั้งผู้นำ และชุมชนการท่องเที่ยวเอง หน่วยงานรัฐ และเอกชน ที่สำคัญคือ ผู้มีส่วนได้เสียในการท่องเที่ยว ณ พื้นที่นั้น ๆ

เป็นที่ทราบกันดีว่า สถานการณ์ความไม่สงบของจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กัมปนาท นาดามัน และ วรณชนก จันทขุม, 2556) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยมีการศึกษาผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองใหม่ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี สามารถวิเคราะห์ได้ว่า เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนได้รับผลในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่เป็นประจำวันทั้งด้านการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติศาสนกิจร่วมกันที่มีสยิด เนื่องจากประชาชนเกรงกลัวต่อการถูกทำร้าย ซึ่งภาครัฐได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นไปไม่ได้เลยหากให้ภาครัฐเข้ามาจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เพียงฝ่ายเดียว มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายส่วน โดยที่ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า หากประชาชน และ/หรือ ชุมชนในพื้นที่ มีความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปในทิศทางเดียวกันกับประชาชนนอกพื้นที่ ก็จะสามารถคลี่คลายลงได้

ผู้วิจัยมองเห็นว่า ด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า การท่องเที่ยว หากสามารถจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดขึ้นในจังหวัดปัตตานีได้ ก็จะสามารถสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ และการสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในพื้นที่รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย ที่มีความสนใจเป็นพิเศษสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของชุมชน โดยเป็นการท่องเที่ยวที่แสดงวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์โดยแท้จริงของจังหวัดปัตตานี ซึ่งการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ จะทำให้ทั้งผู้บริการ คือ ชุมชนการท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี และผู้รับบริการ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยว มีความเข้าใจร่วมกันในกิจกรรมของชุมชนที่เป็นทั้งศิลปะ และวัฒนธรรมพื้นถิ่น ที่สะท้อนออกมาจากวิถีชีวิตประจำวัน เป็นที่แน่นอนว่า หาก

สามารถดำเนินกิจกรรมได้ดังกล่าวข้างต้น การท่องเที่ยวก็จะช่วยสร้างการเรียนรู้ การรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน จักส่งผลทำให้เกิดภาพสะท้อนความมีสันติภาพในพื้นที่จังหวัดปัตตานี (สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, 2560) ซึ่งจัดความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้น ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในศึกษาวิจัยการพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพโดยชุมชน จังหวัดปัตตานี

คำถามวิจัย

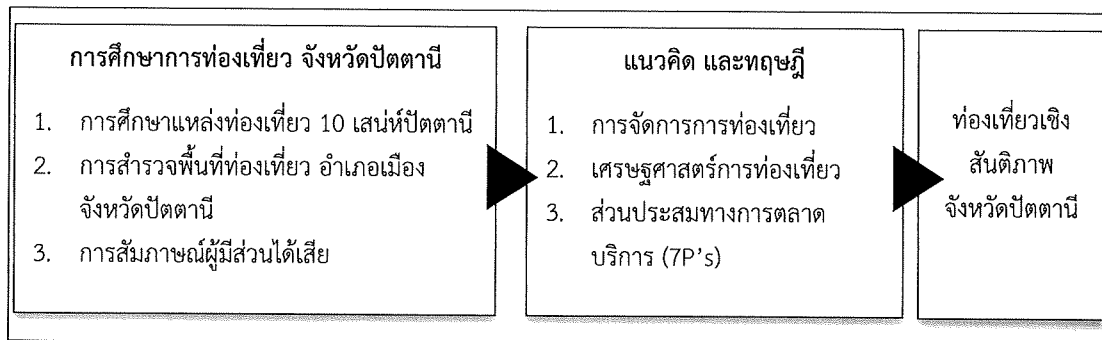
1. รูปแบบการ และกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร
2. เพื่อสร้างแนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ของชุมชนจังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการ และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อสร้างแนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ของชุมชนจังหวัดปัตตานี

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ที่นำเสนอแก่นักท่องเที่ยว ที่เชื่อมโยงกับบริบทความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ที่สะท้อนความสงบสุขในการใช้ชีวิตที่เป็นเป้าหมายสำคัญร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว (Marketing Peace for Social Transformation and Global Prosperity, 2019)



ภาพที่ 1 ขบวนการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

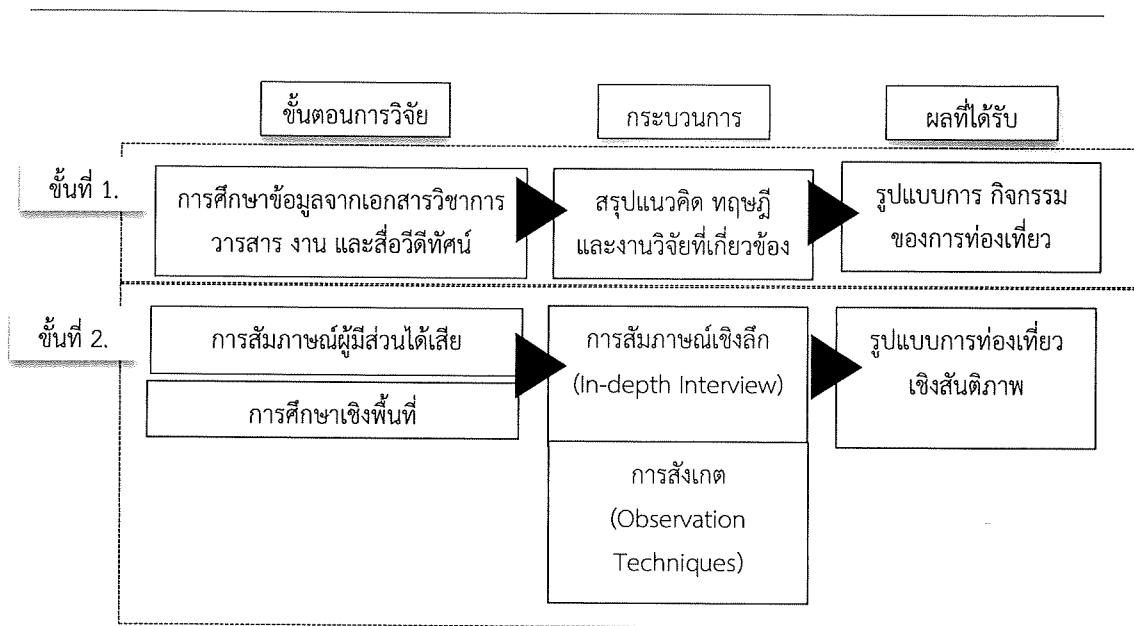
การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2554) เป็นผู้สร้างแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาด้วยการโยงข้อมูลแบบสามเส้า (Wilson, V., 2014) มีสาระสำคัญอยู่ที่การเปรียบเทียบมุมมองหลาย ๆ

ด้าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนผลของงานวิจัย ที่ผู้วิจัยนำหลักการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อการพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้อง มีวิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ (Credibility) ของผลงานวิจัยดังกล่าว อันได้แก่

1. แหล่งเวลา ดำเนินการวิธีการในช่วงเวลาปกติ ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน 2562 แหล่งสถานที่ กำหนดพื้นที่ศึกษา จังหวัดปัตตานี ภายใต้โครงการกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อประเมินศักยภาพเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน และวิเคราะห์การตลาด ในพื้นที่เป้าหมายประจำปี 2562 ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 ชุมชน ภายใต้แนวคิด “เสน่ห์ปัตตานี” (สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปัตตานี, 2561) คือ (1) ชุมชนท่องเที่ยวทรายขาว (2) ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม (3) ชุมชนท่องเที่ยวยะหริ่ง (4) ชุมชนท่องเที่ยวบางปู (5) ชุมชนท่องเที่ยววน้ำบ่อ (6) ชุมชนท่องเที่ยวตุงยง (7) ชุมชนท่องเที่ยวตันหยงลูโละ (8) ชุมชนท่องเที่ยวจะบังติกอ (9) ชุมชนท่องเที่ยวยะรัง (10) ชุมชนท่องเที่ยวแหลม

2. การลงพื้นที่เพื่อสังเกตการณ์ การถอดบทเรียนการท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

3. แหล่งบุคคล ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยตรงกับ การพัฒนา และสนับสนุนชุมชนการท่องเที่ยว โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือ แบบชี้นำนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554) โดยปกตินักวิจัยจะกำหนดคำถามที่พอจะตัดสินใจได้ว่า จะถามอะไรบ้าง หรือ ใช้คำสำคัญ (Keywords) เป็นเครื่องชี้นำการสัมภาษณ์ ซึ่งดำเนินการสัมภาษณ์ที่มีส่วนได้เสียประกอบไปด้วย (1) นายก สมาคมคนรักสงขลา (2) นายก สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา (3) ประธาน วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต (4) ผู้อำนวยการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (5) พัฒนาการจังหวัดปัตตานี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย



ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในบริบทของเสน่ห์ที่ปัตตานี 10 ชุมชนท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาถึงรายละเอียด การท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวตามการแบ่งประเภทของ The World Tourism Organization (UNWTO) (Ruhanen, L., Cooper, C., & Fayos-Solá, E., 2008) นอกจากไปการศึกษาแหล่งท่องเที่ยว ช่างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวของชุมชน ท่องเที่ยวต้นหยงลูโละ และโดยนั้ดมหายเข้าสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อพัฒนารูปแบบการ ท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ดังแสดงในตาราง







ตารางที่ 1

แสดงสรุปผลการวิจัย และจำแนกแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี

แหล่งท่องเที่ยว	รูปแบบการท่องเที่ยว
1. ชุมชนท่องเที่ยวทรายขาว	 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม	 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์



ตารางที่ 1

แสดงสรุปผลการวิจัย และจำแนกแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยว	รูปแบบการท่องเที่ยว
3. ชุมชนท่องเที่ยวยะหริ่ง	 <p>การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา</p>
4. ชุมชนท่องเที่ยวบางปู	 <p>การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ</p>
5. ชุมชนท่องเที่ยวน้ำป่อ	 <p>การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท</p>
6. ชุมชนท่องเที่ยวตุยง	 <p>การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา</p>
7. ชุมชนท่องเที่ยวตันหยงลูโ๊ะ	 <p>การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา</p>
8. ชุมชนท่องเที่ยวจะบังติกอ	 <p>การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา</p>

ตารางที่ 1

แสดงสรุปผลการวิจัย และจำแนกแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยว	รูปแบบการท่องเที่ยว
9. ชุมชนท่องเที่ยวยะรัง	
10. ชุมชนท่องเที่ยวแหลมโพธิ์	

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท

ที่มา : พัฒนาการจาก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2563), กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2562) และ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2562)

จากตารางข้างต้นได้แสดงการจำแนกแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดปัตตานี จะพิจารณาได้ว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่มีรูปแบบ คือ การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท, การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งสิ้น 4 รูปแบบนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และพิจารณาร่วมกับ คำแนะนำผู้มีส่วนได้เสีย เรื่องราว และสถานที่การท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่การรับรู้เป็นไปลักษณะ เรืองเล่า ดำเนิน ประวัติบุคคล เชื้อชาติ สถานที่ แหล่งธรรมชาติ และความเป็นอยู่ที่เป็นวิถีชุมชน จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดปัตตานี มีเสน่ห์ มีความหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้ และท่องเที่ยวไปคราวเดียวกันได้ดี

นอกจากไปการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยวต้นหยงลู๊ะ และโดยนิตมหายเข้าสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้



ภาพที่ 3 แสดงการลงพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวต้นหยงลู๊ะของผู้วิจัย

ตารางที่ 2

แสดงการพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ จังหวัดปัตตานี

ปัจจัย	ผู้มีส่วนได้เสีย	แนวทางการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ
- ด้านผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - สินค้าของชุมชนควรเป็นที่สินค้าที่สามารถนำเข้าไปเป็นของฝาก หรือ รับประทานได้ทันที โดยควรพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วย - ผลิตภัณฑ์ ต้องเน้นในเรื่องอาหารทะเล และการอาหารท้องถิ่น ที่ท่องเที่ยวไม่เคยได้ยินชื่อ ไม่เคยเห็นวิธีการทำ และไม่เคยรับประทาน - การบริการในการนำเสนอการท่องเที่ยว เป็นเรื่องเล่า และความเชื่อของชุมชน ในพื้นที่อีกด้วย - ชุมชนควรมีเรื่องเล่าที่เป็นมาตรฐาน หรือ มีทิศทางเดียวกันเพื่อไม่ให้ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวผิดพลาด 	<p>คำสำคัญ : วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ โดยสันติ ความปลอดภัย ความสงบ ความสะอาด Mood และ Tone การท่องเที่ยว :</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>ความรู้สึกของชุมชน</p> </div> <p>มีความรู้สึก ปลื้มใจ และดีใจที่มีคนมาเยี่ยม และได้มีโอกาสส่งเผยแพร่ความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ให้เป็นที่รู้จักผ่านการลงมือปฏิบัติ</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>ความรู้สึกของนักท่องเที่ยว</p> </div> <p>มีความรู้สึก ยิ้ม ชื่นชมความสงบ ปลอดภัย และสะอาด ได้เรียนรู้ความเป็นอยู่ ศาสนา กิจวัตร ของชุมชนจากวิถีชีวิตจริง ๆ</p> <p>แนวคิดหลัก :</p> <p>การนำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวบ้านในชุมชน เพื่อเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ที่มีสันติ สงบ เป็นไปตามหลักคำสอน โดยกิจกรรมจะเกิดจากบริบทการดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น</p> <p>ประเด็นความสงบ :</p> <p>การรู้คำถาม และสร้างคำตอบในเชิงบวก ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ควรเป็นการพูดส่วนบุคคล เพื่อการสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง</p> <p>กระบวนการท่องเที่ยว :</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>เริ่มกิจกรรม</p> </div> <p>การกล่าวต้อนรับที่สะท้อนความเป็นวิถีของชุมชน แนะนำบุคลากร กิจกรรมต่าง ๆ การกล่าวถึงข้อที่ควรรู้ในการปฏิบัติตัวในการเข้าร่วมกิจกรรม</p>
- ด้านราคา	<ul style="list-style-type: none"> - การตั้งราคาเป็นข้อตกลงร่วมกันเท่านั้น - ราคาของกิจกรรมการท่องเที่ยว จะเป็นรายกิจกรรม และเป็นกิจกรรมรวม โดยมีรายละเอียด และข้อจำกัดในจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน - ราคาควรตั้งจากต้นทุนจริง รวมกับค่าแรง ค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าส่วนกลางหักเข้าชุมชน 	<p>การนำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวบ้านในชุมชน เพื่อเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ที่มีสันติ สงบ เป็นไปตามหลักคำสอน โดยกิจกรรมจะเกิดจากบริบทการดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น</p> <p>ประเด็นความสงบ :</p> <p>การรู้คำถาม และสร้างคำตอบในเชิงบวก ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ควรเป็นการพูดส่วนบุคคล เพื่อการสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง</p> <p>กระบวนการท่องเที่ยว :</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>เริ่มกิจกรรม</p> </div> <p>การกล่าวต้อนรับที่สะท้อนความเป็นวิถีของชุมชน แนะนำบุคลากร กิจกรรมต่าง ๆ การกล่าวถึงข้อที่ควรรู้ในการปฏิบัติตัวในการเข้าร่วมกิจกรรม</p>

ตารางที่ 2

แสดงการพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ปัจจัย	ผู้มีส่วนได้เสีย	แนวทางการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ
- ด้านช่องทาง การจัด จำหน่าย	- การเข้ากิจกรรมของหน่วยงานรัฐ และ เอกชน เพื่อสร้างการรับรู้ในกิจกรรมการ ท่องเที่ยวของชุมชน	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">ระหว่างกิจกรรม</div> <p>การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยยึดถือ กิจกรรมมาจากชีวิตประจำวัน ประยุกต์ ให้สามารถฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้ควบคู่ กันไปได้ ที่สำคัญต้องสะท้อนความ ค้ำ สำคัญ การขยายความในการท่องเที่ยว ออกมาด้วย</p>
	- สร้างการตลาด Online ในช่องทางที่ สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ให้ เกิดการรับรู้ และตัดสินใจมาท่องเที่ยวกับ ชุมชน	
	- อาศัยโอกาสที่ได้ทำรายการโทรทัศน์ Clip VDO มาประชาสัมพันธ์ชุมชนการท่องเที่ยว	
- ด้านส่งเสริม การตลาด	- สร้างกลุ่ม Line เพื่อประชาสัมพันธ์ชุมชน การท่องเที่ยว	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">จบกิจกรรม</div> <p>ร่นำสรุปกิจกรรมแต่ละ อย่างให้เชื่อมโยงกับ เรื่องเล่า ตำนาน ที่ส่งเสริมความสงบ สันติ และให้นักท่องเที่ยวนำสินค้าการท่องเที่ยว อย่างมีคุณภาพ และคุณค่า ทั้ง สินค้า บั และความในเชิงความคิด และความรู้สึกต่อ</p>
	- การจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ และป้าย บอกเส้นทาง หรือ รายละเอียดของแหล่ง ท่องเที่ยว จัดทำ QR Code ในข้อมูลต่าง ๆ ของชุมชน	
	- จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวพิเศษ เพื่อ การสลับกิจกรรมเป็นพิเศษ	
	- การส่งเสริมการขาย ของชุมชนในช่วงของ เทศกาล	
- ด้านบุคคล	- การจัดการสื่อประชาสัมพันธ์ ทั้ง Online และ Offline	
	- ชุมชนแต่งกายชุดพื้นถิ่นในการต้อนรับ นักท่องเที่ยว	
	- พูดเป็นภาษาใต้ หรือ คำเฉพาะ เป็นให้เป็น เอกลักษณ์	
	- มีจิตใจบริการ ตั้งญาติพี่น้อง	

ตารางที่ 2

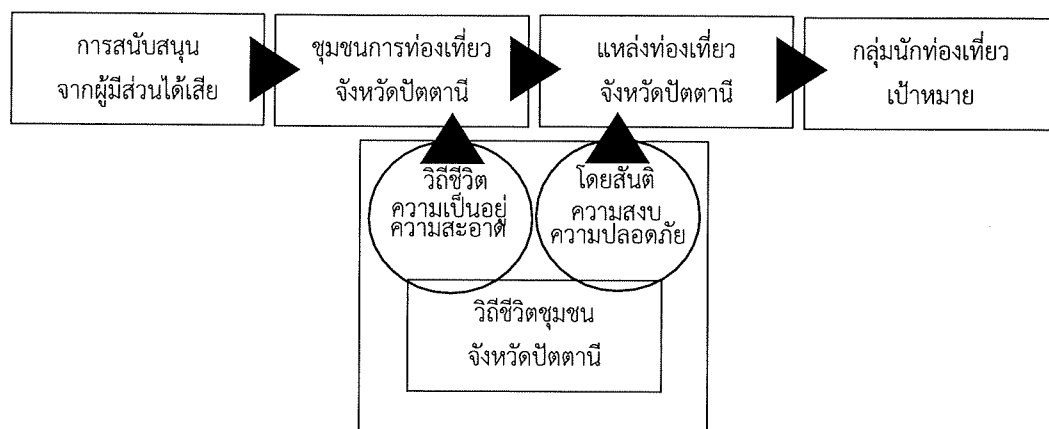
แสดงการพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ปัจจัย	ผู้มีส่วนได้เสีย	แนวการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ
- ด้านการก่อสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	- การพัฒนาการบริการในเชิงชุมชน ที่ การผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวไทยมุสลิม - คุณภาพการเล่าเรื่อง ที่สะท้อนความเป็นอยู่สงบเรียบง่าย สอดคล้องกับทบทบัญญัติทางศาสนา	
- ด้านกระบวนการ	- ปรับการบริการเดิม ให้เป็นการบริการใหม่ - สร้างวิธีการบริการในรูปแบบชุมชน - ระบุการบริการที่เป็นมาตรฐานของชุมชน	

การอภิปรายผล

เมื่อพิจารณาแหล่งท่องเที่ยว 10 เส้นทางปัตตานี ร่วมกับแนวคิดของผู้มีส่วนได้เสีย ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ ที่เป็นภาพสะท้อนในประเด็นตลาดบริการทั้ง 7 ประเด็น ประกอบไปด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านการก่อสร้าง และนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ จนได้มาซึ่งแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี โดยมุ่งการนำไปยังนักท่องเที่ยวมาเที่ยว เพื่อเรียนรู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมสำหรับชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน ประกอบด้วยสันติ ความสงบ เป็นไปตามหลักคำสอน โดยกิจกรรมจะเกิดจากบริบทการดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น และดำเนินการสร้างการรับรู้ในการสื่อความ เมื่อดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ คือ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความสะอาด โดยสันติ ความสงบ และความปลอดภัย รวมถึงแนวทางตามขั้นตอนทั้ง 3 คือ ช่วงเริ่มต้นการท่องเที่ยว ช่วงระหว่างการท่องเที่ยว และช่วงจบการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเกิดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้แนะนำในส่วนของคำตอบคำถามเรื่องราวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนใต้ โดยพยายามทำให้เป็นคำถาม และคำตอบในเชิงบวกทั้งสิ้น

อนึ่งภายใต้ผลงานวิจัยในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาลสถาบันพระปกเกล้า, 2556) ที่กล่าวถึง กระบวนการสร้างสันติภาพที่ประกอบไปด้วย ระดับการทำงาน ผู้เกี่ยวข้อง และแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ในการสร้างสันติภาพ ทั้งนี้องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการนี้ คือ ผู้เกี่ยวข้อง จนถึง ชุมชนในพื้นที่ ประกอบด้วย (1) รัฐบาล กองทัพ กลุ่มขบวนการ (2) ผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิด (3) เครือข่ายข้อต่อ (เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง) (4) ภาคประชาสังคมในพื้นที่ ภาคประชาสังคมนอกพื้นที่ (5) ชุมชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (มลายูมุสลิม ไทยพุทธ จีน) (ศิริวรรณ วิบูลย์มา, นราวดีโลหะจินดา, นิปาตี เมาะหะยีหามะ, ประสิทธิ์ รัตนมณี และอรุษา ปุณยบุรณะ, 2016) ดังแสดงในรูปภาพ



ที่มา : ผู้วิจัย (2563)

ภาพที่ 4 แสดงการระบุแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสันติภาพ จังหวัดปัตตานี

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยในด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย ที่ศึกษาพฤติกรรมความต้องการเรียนรู้ หรือ ความต้องการเข้ารับบริการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่ามีองค์ประกอบของปัจจัยใดบ้าง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะการประยุกต์งานวิจัยนี้กับผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้ (1) ภาครัฐสามารถนำงานวิจัยไปกำหนดนโยบาย เพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี และ (2) ภาคเอกชนนั้น สามารถดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *แผนวิสาหกิจการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564 - 2565*. จาก <https://www.tat.or.th/th/about-tat/vision>. สืบค้นวันที่ 20 มีนาคม 2563
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *ภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย*. สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/old/ewt_news.php?nid=230&filename=index.
- กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2562). *ชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม จังหวัดปัตตานี*. สืบค้นจาก <http://online.anyflip.com/dufwb/mbho/mobile/index.html>.
- กัมปนาท นาดามัน และ วรณชนก จันทขุม. (2556). *ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ ตำบลคลองใหม่ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี*. AL-HIKMAH, 3(6), 23-36.
- Litvin, S. W. (2003). *Tourism and understanding: The MBA study mission*. Annals of Tourism Research, 30(1), 77-93.
- Davis, S. (Ed.). (1992). *Connectionism: Theory and practice (No. 3)*. Oxford University Press on Demand.

- Davies, J. T. (2012). *Interfacial phenomena*. Elsevier.
- IGI Global's. (2019). *Promoting Kashmir as an Abode of Peace Tourism Destination by India and Pakistan*. Retrieved from <https://www.igi-global.com/chapter/promoting-kashmir-as-an-abode-of-peace-tourism-destination-by-india-and-pakistan/218718>
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2013). *Principles of Marketing (16th Global Edition)*.
- Ruhanen, L., Cooper, C., & Fayos-Solá, E. (2008). *Volunteering tourism knowledge: A case from the United Nations world tourism organization*. *Journeys of Discovery in Volunteer Tourism*, Wallingford, 25-35.
- World BEYOND War. (2020). *Peace Tourism*. Retrieved from <https://worldbeyondwar.org/peace-tourism/>
- World Travel & Tourism Council (WTTC), (2016), *Tourism as A Driver of Peace*. Retrieved from https://sp.wttc.org/-/media/files/reports/special-and-periodic-reports/tourism-as-a-driver-of-peace_full-report---web.pdf?la=es
- Seyed Sina Mousavi, Naciye Doratli, Seyed Nima Mousavi and Fereshte Moradiahari, (2016). *Defining Cultural Tourism*. Retrieved from <https://iicbe.org/upload/8607DIR1216411.pdf>